PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

dla Szkoły Podstawowej nr 28 im. A. Szewczyka w Rybniku
ul. A. Szewczyka 6

na rok szkolny 2026/2027

1. Wprowadzenie

Plan realizacji doradztwa zawodowego to ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania dzieci i uczniów do poznawania siebie, świata zawodów i rynku pracy, możliwości dalszego kształcenia oraz stopniowego podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.

Doradztwo zawodowe ma charakter procesowy. Nie ogranicza się do jednorazowego wyboru szkoły lub zawodu, lecz rozwija kompetencje potrzebne do podejmowania decyzji na kolejnych etapach życia.

Działania prowadzone są odpowiednio do wieku i możliwości rozwojowych dzieci i uczniów oraz obejmują:

- klasy I–III,
- klasy IV–VI,
- klasy VII–VIII,
- rodziców,
- nauczycieli i specjalistów szkolnych.

2. Podstawa prawna

Program opracowano w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego;
- rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego;
- aktualnych przepisów dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- statutu szkoły;

- programu wychowawczo-profilaktycznego;
- Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Treści programowe określone są odrębnie dla klas I–III, IV–VI oraz VII–VIII.

3. Główne założenia programu

1. Wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej jest procesem rozwijającym się na przestrzeni wielu lat.
2. Zainteresowania, predyspozycje, wartości i aspiracje dziecka rozwijają się i mogą zmieniać.
3. Zadaniem szkoły jest wspieranie ucznia, a nie dokonywanie wyborów za niego.
4. Doradztwo zawodowe jest realizowane przez całą społeczność szkolną, a nie wyłącznie przez doradcę zawodowego.
5. Działania obejmują pracę z uczniami, rodzicami oraz nauczycielami.
6. Treści doradcze są integrowane z procesem dydaktycznym, wychowawczym i profilaktycznym.
7. Szczególne znaczenie mają działania praktyczne: spotkania, projekty, wizyty zawodoznawcze, symulacje i doświadczenia.
8. Informacje o szkołach, zawodach i rynku pracy powinny pochodzić z aktualnych i wiarygodnych źródeł.
9. Uczniowie rozwijają kompetencje cyfrowe potrzebne do samodzielnego wyszukiwania informacji.
10. W doradztwie uwzględnia się wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia.

4. Cel główny

Głównym celem realizacji doradztwa Zawodowego jest przygotowanie dzieci i uczniów do świadomego rozpoznawania własnych możliwości, poznawania świata edukacji i pracy oraz stopniowego rozwijania umiejętności planowania własnej przyszłości edukacyjnej i zawodowej.

5. Cele szczegółowe

Program zakłada:

1. Rozwijanie wiedzy dzieci i uczniów o sobie.
2. Rozpoznawanie zainteresowań, zdolności, uzdolnień, mocnych stron, kompetencji i predyspozycji.

3. Rozwijanie pozytywnej i realistycznej samooceny.
4. Rozpoznawanie potrzeb i wartości.
5. Poznawanie własnych możliwości i ograniczeń.
6. Poznawanie zawodów oraz specyfiki wykonywanej pracy.
7. Rozwijanie wiedzy o świecie pracy.
8. Poznawanie lokalnego, regionalnego i krajowego rynku pracy.
9. Rozwijanie umiejętności korzystania z informacji edukacyjnych i zawodowych.
10. Rozwijanie kompetencji cyfrowych wykorzystywanych w planowaniu kariery.
11. Rozwijanie świadomości zmian zachodzących na rynku pracy.
12. Poznawanie wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody.
13. Poznawanie systemu edukacji.
14. Rozwijaniu świadomości znaczenia uczenia się przez całe życie.
15. Rozwijanie umiejętności planowania.
16. Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji.
17. Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej drogi edukacyjnej.
18. Przygotowanie uczniów klas VIII do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
19. Rozwijanie odpowiedzialności za własny rozwój.
20. Kształtowanie elastyczności i gotowości do zmian.
21. Wskazywanie osób i instytucji udzielających wsparcia.

6. Adresaci programu

Grupa	Główny zakres działań
Klasy I–III	zainteresowania, mocne strony, znaczenie pracy i nauki
Klasy IV–VI	własne zasoby, grupy zawodów, pierwsze plany
Klasy VII–VIII	samopoznanie, rynek pracy, edukacja, planowanie i decyzje

Rodzice	informacja, wsparcie dziecka, aktywny udział w działaniach
Nauczyciele	integrowanie treści doradczych z procesem edukacyjnym
Specjaliści	indywidualne wsparcie uczniów
Partnerzy zewnętrzni	poznawanie realnego środowiska edukacji i pracy

7. Osoby odpowiedzialne za realizację

W realizacji programu uczestniczą odpowiednio:

- dyrektor szkoły;
- doradca zawodowy;
- nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej;
- wychowawcy;
- nauczyciele przedmiotów;
- pedagog;
- psycholog;
- pedagog specjalny;
- bibliotekarz;
- nauczyciel informatyki;
- inni specjaliści;
- rodzice;
- zaproszeni przedstawiciele zawodów i instytucji.

8. Metody i formy realizacji

W załączonym programie zastosowano szeroki katalog metod: pracę grupową, konsultacje indywidualne, dyskusje, burzę mózgów, warsztaty, prezentacje, filmy, testy, ankiety i kwestionariusze.

W programie uniwersalnym proponuje się dodatkowo:

Metody aktywizujące: drama, symulacje, gry dydaktyczne, metoda projektu, mapa myśli, analiza przypadku, burza mózgów, dyskusja, metoda problemowa.

Metody praktyczne: wizyty zawodoznawcze, obserwacja, wywiad, mini projekty, analiza ofert szkół i pracy, praca z cyfrowymi bazami informacji.

Metody diagnostyczne i autorefleksyjne: karty pracy, ankiety, kwestionariusze edukacyjne, portfolio, samoocena, skale i rankingi.

Formy: praca indywidualna, w parach, grupowa, warsztaty, konsultacje, spotkania, projekty, wydarzenia szkolne, działania online.

9. KLASY I–III

Obszar 1. Poznanie siebie

Treści	Propozycje działań	Termin	Odpowiedzialni	Metody
Zainteresowania i sposoby ich rozwijania	„Moje zainteresowania”, klasowa galeria pasji	IX–X	wychowawca	prezentacja, mapa zainteresowań
Mocne strony	„Jestem dobry/dobra w…”, „Moje supermoce”	X–II	wychowawca, pedagog	karta pracy, rozmowa
Prezentowanie zainteresowań	dzień talentów, prezentacja hobby	cały rok	wychowawcy	pokaz, projekt
Refleksja nad działaniem	„Co mi się udało?”, „Czego się nauczyłem?”	cały rok	nauczyciele	samoocena

Obszar 2. Świat zawodów i rynek pracy

Treści	Propozycje działań	Termin

Zawody w bliższym i dalszym otoczeniu	„Praca moich rodziców”; „Kto pracuje w naszej miejscowości?”	XI–III
Znaczenie pracy	„Dlaczego ludzie pracują?”	cały rok
Zdolności i zainteresowania a zawód	„Co trzeba umieć, żeby…?”	III–V
Narzędzia zawodowe	quiz „Kto tego używa?”	cały rok
Poznawanie zawodów w praktyce	spotkania, wycieczki, wizyty	wg możliwości

Obszar 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Proponowane działania:

- „Dlaczego warto się uczyć?”;
- „Czego lubię się uczyć?”;
- „Skąd możemy czerpać wiedzę?”;
- praca z książką, biblioteką i bezpiecznymi zasobami cyfrowymi;
- projekt „Nauczyłem się czegoś nowego”.

Obszar 4. Planowanie własnego rozwoju

Proponowane działania:

- „Kim chciałbym/chciałabym zostać?”;
- „Mój mały cel”;
- planowanie kolejności wykonywania zadania;
- dokonywanie wyborów w sytuacjach szkolnych;
- „Co muszę zrobić, żeby osiągnąć cel?”.

10. KLASY IV–VI

Obszar 1. Poznawanie własnych zasobów

Treści	Propozycje działań	Termin	Odpowiedzialni
Zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje	„Moje zainteresowania”; „Co potrafię?”	IX–X	wychowawca, nauczyciele
Mocne strony	„Moje mocne strony w różnych sytuacjach”	X–II	wychowawca
Ocena własnych działań	samoocena po projekcie, konkursie lub pracy grupowej	cały rok	nauczyciele
Prezentowanie zainteresowań	dzień talentów, projekty, prezentacje	cały rok	nauczyciele

Obszar 2. Świat zawodów i rynek pracy

Proponowane tematy:

- „Świat zawodów – ile zawodów znam?”;
- „Grupy zawodów”;
- „Zawody w naszej miejscowości”;
- „Zawody naszych rodziców”;
- „Co wpływa na wybór zawodu?”;
- „Po co człowiek pracuje?”;
- „Pieniądze a praca”;

- „Zawody dawniej i dziś”;
- „Nowe zawody”;
- „Jeden zawód – wiele zadań”.

Obszar 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Proponowane działania:

- „Jak najlepiej się uczę?”;
- „Moje ulubione przedmioty”;
- „Skąd czerpię wiedzę?”;
- nauka wyszukiwania informacji w bezpiecznych źródłach;
- udział w kołach zainteresowań, projektach, konkursach i warsztatach.

Obszar 4. Planowanie własnego rozwoju

Proponowane działania:

- „Moje marzenia o przyszłości”;
- „Cel i droga do celu”;
- „Co chciałbym/chciałabym osiągnąć?”;
- planowanie projektu;
- podejmowanie decyzji;
- „Plan A i plan B”.

11. DORADZTWO ZAWODOWE NA PRZEDMIOTACH – PROPOZYCJE

Przedmiot	Możliwe treści doradcze
język polski	autoprezentacja, komunikacja, wartości, bohaterowie wykonujący zawody, argumentowanie decyzji
język obcy	nazwy zawodów, zainteresowania, umiejętności, plany na przyszłość

matematyka	zawody wykorzystujące matematykę, budżet, wynagrodzenie, analiza danych
informatyka	zawody cyfrowe, AI, kompetencje cyfrowe, wyszukiwanie informacji
historia	zawody dawniej i dziś, zmiany społeczne
geografia	rynek pracy, migracje, branże gospodarki
biologia	zawody medyczne, przyrodnicze, wpływ zdrowia na wykonywanie pracy
chemia	laboratorium, przemysł, zawody techniczne
fizyka	zawody techniczne, energetyka, inżynieria
technika	zawody techniczne i rzemieślnicze
plastyka	zawody kreatywne
muzyka	zawody związane z kulturą i mediami
wychowanie fizyczne	zdrowie, sprawność, zawody sportowe

edukacja dla bezpieczeństwa	służby, ratownictwo, bezpieczeństwo pracy
godzina wychowawcza	zasoby, wartości, cele, decyzje i odpowiedzialność

12. KLASY VII–VIII

Na tym etapie realizowane są cztery ustawowe obszary: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie oraz planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji.

klasa VII

Lp.	Temat	Obszar	Metody
1	Kim jestem? – odkrywam swoje mocne strony	własne zasoby	mapa mocnych stron, karta pracy
2	Moje zainteresowania zawodowe	własne zasoby	radar zainteresowań, autorefleksja
3	Talenty i predyspozycje	własne zasoby	analiza zasobów, karta pracy
4	Temperament i osobowość a praca	własne zasoby	ćwiczenia, analiza sytuacji

5	Wartości w życiu i pracy	własne zasoby / świat pracy	ranking wartości, dyskusja
6	Kompetencje przyszłości	rynek pracy	radar kompetencji, praca grupowa
7	Zawody przyszłości	świat zawodów	analiza zawodów, praca cyfrowa
8	Lokalny rynek pracy	rynek pracy	analiza danych, mapa rynku
9	Dzień z życia…	świat zawodów	symulacja, drama
10	Rynek pracy dziś i jutro	rynek pracy	analiza trendów, dyskusja

klasa VIII

Lp.	Temat	Obszar	Metody
1	Moje marzenia i cele	planowanie	drabina celu
2	LO, technikum czy szkoła branżowa?	rynek edukacyjny	analiza porównawcza
3	Jak wybrać szkołę ponadpodstawową?	rynek edukacyjny	ranking kryteriów

4	System rekrutacji	rynek edukacyjny	symulacja, analiza danych
5	Jak wygląda prawdziwa praca?	świat pracy	case study
6	Zawody zanikające – czy naprawdę znikają?	rynek pracy	analiza zmian
7	Uczenie się przez całe życie	rynek edukacyjny	mapa możliwości
8	Moja mapa kariery	planowanie	portfolio, plan A/B/C
9	Jak podejmować decyzje?	planowanie	model decyzyjny
10	Co zrobić, gdy nie wiem?	planowanie	mapa wsparcia, małe kroki

13. Działania realizowane przez cały rok

Działanie	Adresaci	Realizatorzy	Termin
Diagnozowanie potrzeb doradczych	uczniowie	doradca, wychowawcy	cały rok
Rozwijanie zainteresowań i talentów	wszyscy uczniowie	nauczyciele	cały rok

Koła zainteresowań i projekty	uczniowie	nauczyciele	cały rok
Spotkania z przedstawicielami zawodów	uczniowie	doradca, wychowawcy, rodzice	wg możliwości
Wizyty zawodoznawcze	uczniowie	nauczyciele, doradca	wg możliwości
Udostępnianie informacji edukacyjnych	VII–VIII	doradca	cały rok
Konsultacje indywidualne	uczniowie i rodzice	doradca	wg potrzeb
Informowanie o szkołach ponadpodstawowych	VIII	doradca	I–VI
Informowanie o dniach otwartych	VIII	doradca, wychowawca	wg ofert
Współpraca z rodzicami	rodzice	doradca, wychowawcy	cały rok
Współpraca z pracodawcami	społeczność szkolna	dyrektor, doradca	cały rok

Aktualizowanie zasobów cyfrowych	VII–VIII, rodzice	doradca	cały rok

14. Współpraca z rodzicami

Aktywny udział rodziców, m.in. poprzez spotkania, wydarzenia wspierające planowanie kariery uczniów.

Proponowane działania:

- spotkanie „Jak wspierać dziecko w wyborze?”;
- przekazywanie informacji o systemie edukacji;
- informowanie o rekrutacji;
- konsultacje indywidualne;
- prezentowanie przez rodziców własnych zawodów;
- udział rodziców w organizacji wizyt zawodoznawczych;
- udostępnienie cyfrowych źródeł informacji;

15. Współpraca z otoczeniem szkoły

Szkoła może współpracować z:

- pracodawcami;
- przedstawicielami branż;
- izbami gospodarczymi;
- szkołami ponadpodstawowymi;
- szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe;
- branżowymi centrami umiejętności;
- centrami kształcenia zawodowego;
- poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- publicznymi służbami zatrudnienia;
- PUP i WUP;
- Ochotniczymi Hufcami Pracy;
- agencjami zatrudnienia;
- uczelniami;
- organizacjami pozarządowymi;
- absolwentami szkoły.

16. Nowe technologie i cyfrowe doradztwo zawodowe

W roku szkolnym 2026/2027 należy uwzględnić:

- cyfrowe bazy zawodów;
- strony i platformy edukacyjne;
- elektroniczne systemy rekrutacyjne;
- prognozy rynku pracy;
- narzędzia do badania zainteresowań;
- cyfrową komunikację z uczniami i rodzicami;
- ocenę wiarygodności informacji;
- nowe technologie;
- sztuczną inteligencję;
- pracę zdalną;
- elastyczne formy zatrudnienia;
- przedsiębiorczość.

17. Wizyty zawodoznawcze

Wizyty mogą być organizowane:

- u pracodawców;
- w podmiotach stanowiących potencjalne miejsca zatrudnienia;
- w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe;
- w branżowych centrach umiejętności;
- w centrach kształcenia zawodowego;
- w placówkach kształcenia ustawicznego.

Zakres wizyty należy dostosować do wieku uczniów.

18. Zadania doradcy zawodowego

Doradca zawodowy:

1. diagnozuje potrzeby uczniów;
2. prowadzi zajęcia;
3. współtworzy roczny program realizacji doradztwa;
4. koordynuje jego realizację;
5. wspiera nauczycieli i wychowawców;
6. gromadzi i aktualizuje informacje edukacyjne i zawodowe;

7. prowadzi działalność informacyjno-doradczą;
8. współpracuje z rodzicami;
9. współpracuje z instytucjami i pracodawcami;
10. analizuje prognozy zapotrzebowania na pracowników;
11. wykorzystuje dane dotyczące losów absolwentów;
12. korzysta z cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego;
13. udziela indywidualnego wsparcia uczniom.

19. Zadania nauczycieli

Nauczyciele:

- rozpoznają zainteresowania i mocne strony uczniów;
- wskazują związki swojego przedmiotu ze światem pracy;
- rozwijają kompetencje kluczowe;
- realizują elementy doradztwa podczas lekcji;
- wspierają samodzielność i odpowiedzialność;
- współpracują z doradcą;
- uczestniczą w projektach i wydarzeniach zawodoznawczych;
- przekazują informacje rodzicom.

20. Zadania wychowawcy

Wychowawca:

- obserwuje rozwój ucznia;
- wspiera rozpoznawanie mocnych stron;
- realizuje zagadnienia związane z planowaniem i podejmowaniem decyzji;
- przekazuje informacje o działaniach doradczych;
- współpracuje z rodzicami;
- kieruje ucznia do doradcy lub specjalisty, gdy jest to potrzebne.

21. Zadania pedagoga i psychologa

Specjaliści:

- wspierają ucznia w rozpoznawaniu zasobów;
- pomagają w radzeniu sobie z trudnościami decyzyjnymi;
- wspierają uczniów ze szczególnymi potrzebami;
- pomagają rozpoznawać możliwości i ograniczenia;

- współpracują z rodziną;
- współpracują z doradcą zawodowym.

22. Przewidywane efekty

Po zakończeniu szkoły podstawowej uczeń:

- zna swoje mocne strony;
- rozpoznaje zainteresowania;
- identyfikuje ważne dla siebie wartości;
- zna podstawowe możliwości i ograniczenia;
- potrafi korzystać z informacji o zawodach;
- rozumie podstawowe zjawiska rynku pracy;
- zna możliwości dalszej edukacji;
- potrafi porównać szkoły;
- zna podstawowe zasady rekrutacji;
- potrafi wyznaczyć cele;
- tworzy kilka możliwych wariantów swojej drogi;
- wie, gdzie uzyskać pomoc;
- rozumie, że ścieżka kariery może się zmieniać;
- potrafi podejmować decyzje adekwatnie do swojego wieku.

23. Ewaluacja

Ewaluacja może obejmować:

- ankiety uczniowskie;
- ankiety dla rodziców;
- rozmowy;
- obserwację;
- analizę kart pracy;
- analizę portfolio;
- informacje zwrotne od nauczycieli;
- analizę udziału w wydarzeniach;
- analizę konsultacji;
- sprawozdanie doradcy.

24. Dokumentowanie realizacji

Dokumentację mogą stanowić:

- wpisy w dziennikach;
- dziennik zajęć doradztwa;
- scenariusze;
- karty pracy;
- portfolio;
- ankiety;
- listy obecności;
- dokumentacja wizyt;
- materiały informacyjne;
- zdjęcia;
- sprawozdanie z realizacji programu.

Nazwa szkoły: Szkoła Podstawowa nr 28 im. A. Szewczyka
Rok szkolny: 2026/2027
Doradca zawodowy: Mirona Suliga
Osoby odpowiedzialne: Zespół Doradztwa Zawodowego

Lokalni pracodawcy / przedstawiciele branż:
„Pico Bello" – Firma remontowo-budowlana
„ALDARO" - materiały budowlane, skład opału, firma transportowa
„KLIMVET" - Przychodnia weterynaryjna
„OLIMPIA" – hotel i restauracja

Instytucje współpracujące:
Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku,
Urząd Miasta Rybnika,
Branżowa Szkoła I stopnia w Rybniku,
Branżowe Centrum Umiejętności,
Młodzieżowe Centrum Karier,
Ochotnicze Hufce Pracy,
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,

Izba Rzemieślnicza,
Szkoły Ponadpodstawowe

Planowane wizyty zawodoznawcze:
Wizyta w hotelu „Olimpia” – kto pracuje w hotelu?
Wycieczka na lotnisko w Krakowie – Balicach – CUL „Zawody na lotnisku”.

Planowane spotkania z rodzicami:

Planowane spotkania z przedstawicielami zawodów:
malarz – tapeciarz, inżynier budownictwa
dietetyk kliniczny
fotograf

Aktualne źródła danych o lokalnym rynku pracy:
www.barometrzawodow.pl
Nowoczesne zawody na rynku pracy - przykłady - Zintegrowany System Kwalifikacji

Dodatkowe działania szkoły:
Dzień zawodów – 30.10.2026
Udział w XVIII Rybnickich Dniach Kariery

24. Postanowienia końcowe

Program ma charakter otwarty i może być modyfikowany w zależności od:

- potrzeb uczniów;
- potrzeb rodziców;
- zmian prawnych;
- zmian na rynku pracy;
- oferty szkół;
- możliwości organizacyjnych szkoły;
- wyników ewaluacji.

Dyrektor: Joanna Porszke
Doradca zawodowy / koordynator: Mirona Suliga